

Grażyna Słupecka

"W sztambuchu jak w salonie", Alina Siomkajło, "Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska. Filologia", vol. II, Lublin 1984 : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 31/4 (110), 298

1988

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

SIOMKAJŁO Alina: W sztambuchu jak w salonie. "Annales Universitatis Mariae Curie Skłodowska." Lublin 1984, vol. II, s. 191-205.

Przedmiotem pracy jest próba powiązania historycznoliterackich zagadnień dotyczących sztambucha XIX-wiecznego z systematyką teoretyczną. Autorka przedstawia powstanie i formy rozwoju sztambucha od XV w. poprzez wzorcowy wpis w XVII w. i jego zmiany w ciągu wieków następujących (wraz ze zmianą właściciela na właścicielkę). Dowodzi, że w sztambuchu obowiązywały zasady etykiety salonowej oraz wyróżnia cechy wiersza sztambuchowego. Pokrótce analizuje twórczość sztambuchową Mickiewicza, Słowackiego i Norwida. Dowodzi, że sztambuch między- i popowstaniowy uwiecznia proces duchowych przemian kolejnych pokoleń okresu przełomów - sztambuch pozytywistyczny miał być przejawem patriotycznej, naukowej i artystycznej aktywności.

BP/110/139

G.S.

SIWICKA Dorota: "Naga dusza" i eksperyment egzystencjalny. "Pamiętnik Literacki" 1987 z. 1 s. 155-163.

Autorka udowadnia, że prawdziwe jest (podważane dotąd) stwierdzenie Przybyszewskiego, mówiące o przejęciu przezeń z wypowiedzi Mickiewicza określenia "naga dusza". Następnie doświadczenie historyczne emigrantów (z kręgu Mickiewicza i Towiańskiego) przedstawia jako doświadczenie egzystencjalne, zmuszające do poszukiwania "odebranej wartości, zagubionej - jak sądzili towiańczycy - tożsamości". Mickiewicz odnajdywał ją w "nagiej duszy", symbolizującej wewnętrzną siłę człowieka przeciwstawiającego się krępującym go normom i konwencjom.

BP/110/140

M.L.